

RP

DENOMINACIÓ : Paisatge autòcton (turons testimoni de margues, rouredes de roure martinenc, torrents amb vernedes, salzedes i freixes i extensions agrícoles).

Altres denominacions:

SITUACIÓ : S'estén al sud del nucli urbà i a l'est del riu Ter.

DATA DE CONSTRUCCIÓ :

AUTOR :

PROMOTOR :

TIPOLOGIA : Paisatge natural amb intervenció de la mà de l'home.

CONTEXT : Espai rural situat en la zona d'influència de la plana de Vic.

RÈGIM URBANÍSTIC :
Planejament Vigent: Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana de Torelló. Desembre 1999.

Classificació: Sòl no Urbanitzable

Qualificació: Sòl de Reserva Agrícola i Ramadera (Zona R1) i Sòl de Reserva Vegetal i Paisatgística (Zona R2)

RÈGIM JURÍDIC :

Titularitat:

Condicions / servituds:

PLÀNOL DE SITUACIÓ.

RP

DESCRIPCIÓ :

Torelló, situat dins l'àmbit d'influència de les característiques de la plana de Vic, és una conca d'erosió fluvial, originada fa milers d'anys pel Ter i els seus afluents, en aquest cas el Ges, en les margues toves eocèniques. Aquests materials terciaris formen un gruix de 1.000 m sobre el sòcol paleozoic i representen un bon sòl de conreu. Es tracta de roca sedimentària que conté argila i carbonat calci, d'aspecte terrós, bastant porosa i exfoliable en làmines i, a causa de la freqüent presència de pirita, de color grisenc.

Es sedimentaren a la plana i l'efecte de l'aigua i l'erosió donà al paisatge una ondulació en terrasses fluvials i turons testimoni que emergeixen dels camps de conreu de secà.

L'efecte climàtic produït per la inversió tèrmica, acosta el terme de Torelló, que just supera la cota 500, a les característiques pròpies de les comarques interiors de clima fred (generalment d'altitud de 1.000 a 1.700 m). Aquest clima, juntament amb el subsòl calcari de les margues blavoses eocèniques, donen lloc a la roureda de roure martinenc, amb boix, la categoria de bosc típic de la zona. Mentre que les muntanyes que l'encerclen, per damunt del 600 i fins als 900 m, són de bosc de caràcter mediterrani (alzinar).

L'estructura de l'estrat arbori de 10-20 m és el roure martinenc, algun roure cerriode, pi roig i carrasca (alzina continental). En l'estrat arbusti hi trobem boix, arç blanc, ginesta, avellaner, heura, etc. I finalment, en l'estrat herbaci aflora el marxívol, fenàs boscà, fenàs de marge, fetgera, maduixera, molses, etc.

Les rouredes no són atapeïdes ja que han sofert molt l'impacte humà, però, en canvi, són molt riques en diversitat. També s'hi troba algun exemplar de roure o d'alguna altra espècie, com alzines i lledoners, d'aspecte monumental. Hi ha presència d'altres comunitats com algun bosquet de pi pinyoner o d'acàcies.

Els boscos de ribera d'aquest clima estan poblats per vernedes i algunes salzedes (ja més desdibuixades pel fred).

Així, a cavall de la vegetació espontània hi ha les grans esplanades agrícoles, típiques de la plana de Vic, d'explotació farratgera, blat de moro i patates, indissociables de la presència ramadera.

Els turons esmentats, en forma de cresta elevada, presenten escassa vegetació. Generalment en les vessants sud, més seques. Així, el poc substrat que la roca calcària confereix i la conseqüent sequedat, permeten només el creixement de comunitats rupícules, en què s'hi troba l'argelaga i altres herbes aromàtiques, com la farigola i l'espígol.

Això configura el paisatge típic de la plana, compostat per: grans extensions agrícoles, tallades en feixes o dividides per algun torrent amb la seva vegetació de ribera, que conviuen amb petits boscos de roureda martinenca i turons que se succeeixen, blavosos i quasi nus.

EVOLUCIÓ D'USOS:

Original: Bosc autòcton de la zona de la plana de Vic
Actual: Formacions marginals de bosc autòcton de la zona de la plana de Vic en terrenys no cultivats.

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Regular

RP

VALORACIÓ: Paisatge que conserva porcions de boscatge autòcton (rouredes de roure martinenc).

DADES HISTÒRIQUES: El domini de la roureda de roure martinenc, associació *Buxo-Quercetum pubescentis*, subassociació *coriario-cornetosum*, s'extén per tota la part baixa de la Plana de Vic. A la Vall del Ges, (el terme de Torelló pertany a la part baixa de la seva conca), seria la formació dominant si no fos per la intervenció antròpica.

El roure martinenc, *Quercus pubescens*, propi de l'estatge montà submediterrani de clima discretament plujós i de tendència continental, és l'arbre dominant en els indrets on l'home no l'ha fet desaparèixer per conrear la terra. L'arbust que el sol acompanyar és la cornera tomentosa. Solen acompanyar aquestes formacions els arbres: boix, blada de fulla gran, server, moixera, moixera de pastor, auró negre i arç blanc; els arbusts: xuclamel xilosti, l'olivereta i l'aranyoner, entre altres. Hi sol haver esbarzers.

La degradació que ha sofert aquest tipus de formació al terme de Torelló és considerable. La major part de les espècies esmentades no es troben representades al terme. L'arç blanc o l'aranyoner ocupen espais marginals als marges frescals dels camps de conreu.

El roure martinenc el trobem sovint de forma aïllada, uns quants individus isolats sense constituir un veritable bosc. En alguns indrets propers a Les Comes, Calverons, La Riera o Espadamala hi trobem agrupacions més compactes de roure martinenc, però amb un sotabosc molt pobre en espècies. Els turons testimoni i les proximitats de les masies són llocs on hi podem veure algun exemplar ben constituït.

Als llocs més solells i secs hi podem trobar algunes alzines, *Quercus ilex ilex*, sense arribar a formar veritables alzinars. En indrets com La Cuaranya o el Vilar de Dalt hi podem trobar clapes d'alzinar amb roure o a la inversa.

Els masos del terme sovint tenen algun arbre isolat plantat pels habitants del mas. Podem trobar lledoners, teixos, nogueres, figueres...

BIBLIOGRAFIA:

Gràfica: - AJUNTAMENT DE TORELLÓ, *Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana*. Ordenació del Sòl No Urbanitzable, E. 1:5.000. Torelló 1999.

Escrita: - FOLCH I GUILLÈN, RAMON, *La vegetació dels països catalans*. Institució catalana d'història natural. Ketres editora. Barcelona 1981.

- MASCLANS, F., *Guia per a conèixer els arbres*. Centre Excursionista de Catalunya. Editorial Montblanc – CEC. Barcelona 1984.

- ENCICLOPÈDIA CATALANA, *Gran Geografia Comarcal de Catalunya*, Osona i Ripollès. Barcelona 1993.

- ENCICLOPÈDIA CATALANA, *Gran Enciclopèdia catalana*.

- VINYETA I LEYES, RAMON,

- SOLÀ I MORETA, FORTIÀ, *Història de Torelló*. 2 vol. 1947-1948.

RP

GRAU DE PROTECCIÓ : CAP.

núm. d'ordre

149